

Žraloci velrybí se často pohybují těsně pod hladinou – i proto jsou vyhledávaným cílem ekoturistických výletů: mít společný snímek s obludou velkou jako lokomotiva je pro mnoho lidí dostatečným lákadlem. Některé turistické kanceláře pořádají za žraloky velrybími ekoturistické výlety na lodích, obdobně jako známější „safari“ za delfíny a velrybami. Tak například společnost Three Islands Marine Charters využívá toho, že od konce března do června se tito tvorové pohybují u pobřeží západní Austrálie. Pořádá lodní výjezdy na útes Ningaloo, spojené s možností šnorchlování mezi dobromyslnými obry. Žraloky sem láká vyšší teplota Indického oceánu a úplněk v březnu a dubnu, kdy zde žijící koráli vypouštějí miliony vajíček a dochází i k masovému rozmnožování ostatních živočichů. Kdo se spokojí s pozorováním z paluby, zaplatí 200 australských dolarů (1 AUD = 18,1 Kč), šnorchlování pro děti do 16 let stojí 220 dolarů, pro dospělé 330 dolarů.

Někteří mořští biologové ale varují, že ani ekoturistika není bez problémů. Ruší totiž živočichy při shánění potravy i při reprodukci, takže se nakonec může na snižování stavů podílet také. Většina odborníků se ale shoduje, že je menším zlem než lov – a za daných okolností jedinou reálnou možností záchrany žraloka velrybího, protože by mohla místním obyvatelům nabídnout přijatelnější druh obživy, než je zabíjení těchto unikátních tvorů. Dlouhodobě totiž klesají nejen jejich stavy, ale i rozměry.

Žraloci v Rudém moři

Jedním z magnetů, který ročně přitahuje tisíce turistů na pobřeží Rudého moře, je naděje na spatření žraloka. Představitelé egyptského turistického ruchu odhadli, že každý jedinec představuje přínos pro jejich branži v hodnotě nejméně 10 tisíc dolarů ročně. Začali se proto intenzivně zasazovat o jejich přísnou ochranu. Žraloků v Rudém moři rapidně ubývá. V místech, kde před několika desetiletími natáčeli průkopníci sportovního potápění Jacques-Yves Cousteau a Hans Hass filmy, v nichž jako na běžícím pásu defilovala hejna několikametrových kusů, je dnes možné se potápět celé týdny a přitom nespátřit ani jednoho. Na sinajském pobřeží existuje lokalita zvaná Shark Observatory, dnes je však její název spíše vzpomínkou na lepší časy, kdy tu ještě nestál souvislý pás hotelů a letovisek. Příčinou je nejen zhoršování životního prostředí, ale především intenzivní lov. Chytání žraloků sice egyptské úřady zakazují, pro místní obyvatele však představují významný zdroj obživy. Nejde přitom ani tak o lov kvůli masu, ale především o výrobu suvenýrů. Movitější turisté si mohou odvézt celé vycpané kusy, chudší alespoň čelisti, ploutve či vypreparovaná embrya...

Majitelé cestovních kanceláří, hotelů, potápěčských středisek a výletních lodí si ovšem dokázali spočítat, že lov pro suvenýry je zabíjením slepice, která snáší zlatá vejce –

FOTO: ARCHIV

Žraloci obývají téměř všechny geografické oblasti světa. Žralok dlouhoploutvý (nahore), lagunový (dole), obrovský (vpravo)

zatímco za mrtvý kus dostane rybář pár dolarů, živý žralok za turistů vytáhne mnohonásobně víc. Zesílili proto tlak na vládu, aby přijala účinná opatření proti ilegálnímu rybolovu. Usilují především o posílení pobřežních hlídek, zaměření policejních aktivit na rybáře a zřízení agentur chránících život v moři. Podle nich by se také měly zpřísnit tresty pro lovce a překupníky. Mořští biologové tyto iniciativy vítají, současně však upozorňují, že možná příšly poněkud pozdě. Stavý někte-

Zajímavost

Nenasytí spotřebitelé

Na současném světovém trhu se nabízí velký výběr produktů ze žraloků: žraločí ploutve (surovina pro přípravu polévky) a maso, olej ze žraločích jater (léky, vitamíny, kosmetika), usně (obuv), kůže (brusné kotouče, kožní implantáty), zuby (šperky), krevní komponenty a chrupavky (doplňky výživy) aj.

FOTO: ARCHIV